

Theater zoals goeie stand-up comedy zou moeten zijn

Klein Jwanneke gaat dood van MartHa!tentatief

Het sympathieke Antwerpse collectief MartHa!tentatief heeft de afgelopen jaren een kleine, maar enthousiaste schare vaste fans opgebouwd. We zijn ze al tegengekomen: de theatergangers die de Klein Jwanneke-cyclus al volgen sinds Klein Jwanneke ziet de dingen rondom zich, ondertussen 11 jaar geleden. Ondertussen staan Johan Petit en zijn entourage met deel vier in de zalen: Klein Jwanneke gaat dood, het sluitstuk van de reeks.

Anders dan de titel misschien doet verwachten is Klein Jwanneke gaat dood geen triest relaas. Johan Petit, geflankeerd door de muzikanten Bart Voet en Tim Clement, vertelt hoe klein Jwanneke 33 jaar oud is geworden en zorgen aan zijn hoofd heeft waar hij vroeger alleen maar eens goed mee kon lachen: een schuldsaldoverzekering, de verantwoordelijkheid over 'ne kleine', sparen en te weinig kunnen sparen, een kostuum aantrekken op de trouw van zijn vrienden omdat hun toekomstige dat zo graag wil. Klein Jwanneke is groot geworden en dus is hij dood. Petit brengt zijn – overigens voor elke prille dertiger zeer herkenbare – verhaal op een energieke, hilarische manier tot leven. Het verhaal en de gevoelens die eronder schuilgaan zijn inderdaad zo herkenbaar dat je zou kunnen denken: 'Och ja, erg nieuw is het allemaal niet.' Maar de manier waarop doet je toch telkens weer dubbelvouwen van het lachen. Klein Jwanneke is theater zoals goeie stand-up comedy zou moeten zijn. Vanaf het begin zuigt Johan Petit het publiek met zijn sappige vertelstijl en dito Antwerps accent in zijn verhaal.

Zijdelings mixt hij de hele hedendaagse maatschappij erdoor. Van de idiotie van de nummertjes bij de slager tot de opgang van extreem-rechts en wat daar volgens klein Jwanneke aan ten grondslag zou kunnen liggen. Door zijn lichte, soms ironiserende en erg persoonlijke toon wordt de verweven maatschappijkritiek echter nooit zwaar op de hand. Doordat hij alles op het persoonlijke betrekt, voelt een sneer eerder als een prikje. Bijvoorbeeld. Petit legt uit hoe klein Jwanneke op zijn zesde een overtuigd lid van het VNJ was ("En ook van dat zelfbestuur wist kik totaal niet wat dat was, maar ik wou dat wel, ik wou dat superhard zelfs, ik was op die moment de grootste zesjarige voorstander van zelfbestuur die dat ge in die tijd in heel Vlaanderen kon vinden"), op zijn tiende fan werd van het Vlaams Blok en tegen de Marokkanen was, omdat twee Marokkaanse jongens ooit eens een ei in zijn gezicht hadden gegooid. "Maar dan op een jaar of veertien is klein Jwanneke daar allemaal over beginnen nadenken. Over tvlaams blok, over Vlaanderen, over Marokkanen,

over God, over alles eigenlijk." Een progressieve godsdienstleraar legt hem uit dat de wonderen uit de bijbel eigenlijk metaforen zijn en er gaat hem een licht op. Als de wonderen metaforen zijn, is god er ook één, en dan zijn de Marokkanen dat ook. "Ik besepte ineens dat die twee Marokkanen die ooit dat ei in mijn gezicht hadden gegooid, dat kik daarin geloofde gelijk als dat kik in god geloofde. dat die twee Marokkanen voor mij een metafoor waren voor alle Marokkanen. En dat die metafoor dat dat truit was. Dat besepte ekik ineens, dat den ene Marokkaan, den andere niet was. Daar moete dan veertien jaar voor geworden zijn."

Toch zijn de sterkste momenten die waarin Johan Petit het heeft over de gênante en andere cruciale momenten in het bestaan van klein Jowanneke. Zoals die keer dat hij in volle existentiële puber crisis, declamerend midden op een podium, voor al zijn klasgenoten een tand verloor. Of bij het pogoën een schoen. Of als hij vertelt hoe vreselijk het is dat de soundtrack van zijn tienermisère mainstream is geworden en iederéén Nirvana nu oké vindt. En dán hebben we het nog niet eens over Rage Against the Machine gehad en hoe die teksten voor een dertigjarige met een kostuum en een schuldsaldoverzekering gewoonweg foute boel zijn geworden waar hij met zijn volwassen doen en laten maar beter vanaf kan blijven. Spijtig dat klein Jowanneke dood is, hij had er net een extra fan bij.

www.marthatentatief.be